

Галега Анастасія Вікторівна – здобувачка вищої освіти II курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів стратегічних розслідувань Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
Науковий керівник – Царьова І. В., докторка філологічних наук, професорка кафедри українознавства та іноземних мов Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ДЖЕРЕЛА ПОПОВНЕННЯ КУРСАНТСЬКОГО ЖАРГОНІЗМУ

У ХХІ столітті дуже популярне питання жаргону в суспільстві. Соціолект – мова, якою розмовляє певна соціальна група, соціальний прошарок, який переважає всередині певної субкультури [1].

Мета дослідження: розглянути походження курсантського жаргонізму, визначити та проаналізувати основні джерела.

Жаргон курсантів – це простір всього життя і повна картина світу цієї соціальної групи. Для того, щоб зрозуміти особливості формування і структуру курсантського жаргонізму необхідно розглянути середовище їх життя, що формувало її.

Соціокультурне середовище навчального закладу – це простір, на якому через постійну комунікацію та співробітництво проходить процес соціалізації та еволюції культурного досвіду курсантів. Саме соціальне та культурне оточення вищого навчального закладу – його історія, традиції – сприяють формуванню субкультури майбутнього офіцера, адже поняття культури офіцера надзвичайно широке і визначається як «сукупність напрацьованих протягом усієї військової історії організаційно-технічних, соціально-політичних і духовних цінностей, що пов'язані з військовою діяльністю та забезпечують її» [2].

Вплив специфічної форми навчання в закладах МВС поширюється на всі аспекти життя курсантів, змінює їх спосіб мислення, мовлення, їх фізичний і моральний стан. Курсанти звикли до інших традицій і способу життя, які в них були з дитинства. До університету вони могли безвідповідально відноситись до обов'язків в школі, прохання мами і тд. Потрапивши в структуру МВС, курсанти починають жити по чітко регламентованому устрою життя та отриманий від попередників традицій, звичаїв та специфічних різновидів мови, з якими вони знайомляться одразу після вступу до навчального закладу.

Курсантський сленг не вживається в кругах родичів, друзів, знайомих. Оточення поза навчального закладу просто не зрозуміє вживання таких слів,

як тумба (місце несення служби), чіпок (їдальня на території ЗВО) та ін. Я вважаю, в цьому і вся особливість курсантського жаргонізму, його зрозуміють тільки курсанти.

Пояснює це і Л. П. Крисін, який наголошує, що спілкування вимагає постійного «переключання кодів». Це означає, що курсанти використовують «різний набір мовленнєвих форм у відповідності до мовленнєвих потреб певних груп соціуму, а також різні типи та форми мовлення – літературна мова, розмовне мовлення, офіційно-діловий тип мовлення, побутове мовлення, жаргон, сленг та ін. – залежно від типу комунікативної взаємодії та конкретного комунікативного середовища» [3].

Навчаючись у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ, я помітила багато жаргонізмів: курсач – курсова робота, курсовий керівник; літьоха – лейтенант; самовол – самовільне покидання території без відома начальства; увал – звільнення в місто; гражданка – цивільний одяг; каптьорка – місце зберігання речей курсанта; кубарь, кубрік, барак, берлога – спальне приміщення; свечка – сходи від 1 до 6 поверхів; тумба – місце несення служби; акваріум – засклеєне приміщення чергової частини.

Утворювався курсантський жаргонізм за допомогою лексико-семантичного словотворення, у результаті зміни значення слова. Кеп (капітан) – за допомогою скорочення; педешник (курсант факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності) – афіксація; сьогодні на тумбу (заступати у внутрішній наряд) - створення фразеологічних одиниць.

Література

1. Зірка В.В. Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження і перспективи. 2019. С. 45.
2. Ковалевский В. Ф. Профессиональная культура офицера. *Военная мысль*. 1990. № 6. С. 36–43.
3. Шарифуллин Б. Я. Речевой портрет современного студента: первое приближение. *Лингвистический ежегодник Сибири*. Вып. 7. Красноярск, 2005. С. 108–114.
4. Царьова І. В. Вплив ЗМІ на формування іміджу поліції. *Світовий досвід підготовки кадрів поліції та його впровадження в Україні*, Дніпропетровськ, 2016. С. 511-513.
5. Царьова І. В. Термінологічний характер словосполучень у мові Кримінального кодексу України. *Термінологічний вісник: Збірник наукових праць / Відп. Ред. Л. В. Туровська*. Київ. Інститут української мови НАНУ, 2019. Вип.5. С. 206-212.